

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 8. Guaicuræorum Ducis filius baptizatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

agrè se Societati permittentibus, à qua una defensionem Patrociniumque sperari debere non ignorarent. Auditis eorum querelis, Socii sponderunt, effecturos se, quantum intensissimo conatu possent, ne impostero militum extorsionibus patèrent. Sublatà utcumque offensionum causà (nam quis inveteratè habendi cupidini satis firma obstacula ponat?) Guasanos, Malleos, Huachalles, Andalgalas, exiguorum oppidorum incolas, peragravère: quingentis Barbaris per Baptismum ad Christi partes adductis. Sed Deum immortalem! quantis peraspera & rerum omnium egentissima loca laboribus? Didacus Boroa, facinororum suorum parcissimus æstimator, quamvis recentibus esset animi ac corporis viribus, mihi aliquando narravit, in eà expeditione se sub onere panè succubuisse. Quod pergebant, idolorum monumenta, & Ethnicorum anathemata, suffectis eorum loco Crucibus, deturbabant; adeò nullà Barbarorum offensione, ut plerique summis votis poscerent Societatis sedem. Sed Socii, Majorum suorum imperata sequuti, eò unde venerant, aggratulantibus ubique urbium, pro impetratà pace, magistratibus, redière.

DUM hæc agerentur, Sociorum ardoribus obstare pergebat privatorum quorundam hominum, Indos nimis servitiis vexare non desinentium, inquietudo: quibus in defendendis cum Societas tutis conscientis dissimulare se non posse assereret, plurimorum odium sibi concivit. Crescebat in dies ubique malum, egregios Sociorum conatus obruturum, nì commodissima tempestate Franciscus Alfarus, Senator Regius, summa cum potestate Visitator in Paraquariam Tucumaniamque missus fuisset ab Rege, cum mandatis, ut servitium personale penitus aboleret, & novas leges conderet, quibus Indi ab vexatione eximerentur, simulque Hispanis sua jura læverentur. Quod utrumque ita præstitit Alfarus, ut immortalitatem nominis, & amplissimum locum in Senatu Matritensi, meruerit. Nam ubi Tucumaniam metropolim attingit, indistincto primariorum virorum conventu, Mandata Regis Catholici de servitio personali abrogando exposuit: & auditis enervatisque adversariorum argumentis, rogatisque sententiis, convocati omnes Regis diplomatibus standum esse declarantes, in hunc planè modum decretum formavere. *Nos infra scripti, in conventu ad id specialiter instituto, examinatis Ordinationibus ab Goncalvo Abrego, Tucumaniam olim Prætor, de servitio personali factis, pronunciamus, servitium illud, prout nunc in Tucumania passim usurpatur, ob rationes à nobis singulis in publico relatas, illicitum esse. In cuius rei fidem decretum hoc Chirographo nostro firmamus. Ferdinandus Treves, Tucumaniam Episcopus. Alfonso Ribera, Chilensis regni Prætor. Franciscus Alfarus, Senator & Visitator Regius. Franciscus Saucedus, Ecclesie Sancti Jacobi Thesaurarius (postea Chilensis Episcopus) Frater Christophorus Aiala. Ludovicus Quiniones, Tucumaniam Prætor. Frater Petrus Lopius. Valerius Licentiatu. Antonius Rossillonius, & alii præstantes viri. His rebus in Tucumaniam metropoli, ubi nullus de Societate aderat, perfectis, Franciscus Alfarus Cordubam se contulit, ubi expromptis Diplomatis Regis, ac Proregum Peruviam & Senatûs Chuquisacensis placitis, necnon conventûs Tucumanici recenti decreto, nequicquam reluctantibus per suos procuratores Cordubensibus civibus, grassans malum, quantum in se fuit, compescuit. Mox assumptis secum Didaco Torres Provinciali, & Didaco Marino Negronio, Argentei fluminis Prætor, eadem per Paraquariam præstiturus ad Assumptionis urbem se contulit.*

ANTEQUAM Cordubam Provincialis discederet, consulto in Venerabili Sacramento per octiduum Deo, delectum Sociorum in Paraquarum subsidium pro Barbaris expeditionibus habuit: electique sunt inter multos candidatos Antonius Moranta Theologiae Professor, Antonius Ruifus Sanctitatis jam famam clarus, Martinus Urrasum Divi Xaverii confanguineus, Petrus Romerus, postea pro propaganda Fide occisus; quos ad Paraquariam metropolim, singulorum operam pro opportunitate usus, partim se sequi jubet, partim secum abduxit. Ducenti circiter Indi remiges à Paraquaria venerant, Prætozem & Visitatozem Regium vecturi, quibus

in itinere

Quingenti
baptizati.

CAPUT
VII.
Servitium
Personale
Regiâ au-
thoritate
compesci-
tur.

Francisci
Alfarus.

Decretum.

CAPUT
VIII.
Guacurco-
rum Ducis
filii bapti-
zatur.

Sociorum
delectus.

in itinere ipse Provincialis ac Socii singulis diebus nostræ Fidei rudimenta explana-
bant: donec Assumptionis urbi proximis, adnitente Rocho Gonsalvio, obviam
procederet Guaicuræorum navigiolum, intextis arborum ramis atque floribus ex-
ornatum, quo Guaicurææ gentis Ducis filius vehebatur, postulaturus ab Pratore,
& Inspectore Regio, ut suo patri facultas daretur utrumque in urbem conveniendi.
Grata fuit ambobus postulatio, concessumque Duci, ut ad urbem officiorum ergo se
conferret. Interim hoc datum nobilis pueri honori, ut Prator & Senator Regius è
suo in Guaicuræorum navigium transirent, ac reliquum iter cum eo perficerent.
Porro in diversas partes industriasque Rochus Gonsalvus & Vincentius Griffius se
biennio torserant, ad eam gentem cicurandam: nullo fermè eventu, nisi quod in
morte nonnulli baptizati se siverant: quocirca de Sociis retrahendis agitabatur.
Sed intercessit gentis Dux, magno suorum comitatu cum Rocho Gonsalvio in ur-
bem invehctus, qui Barbaro more peractis cum Pratore & Senatore Regio gratula-
tionis officiis, Didaco Torres Provinciali duodennem filium Sacris nostris initian-
dum lubens volensque tradidit: quo publico apparatu, Pratore ac Visitatore
Regio sponsoribus, baptizato, ac Duce utcumque donis conciliato, sperabatur
fore, ut Barbari aliquousque mitescerent: quapropter decretum, ut Societas in ea
regione perseveraret.

*Guaicuræo-
rum perti-
nacias.*

**CAPUT
IX**

*In Assum-
ptionis ur-
be gesta
narrantur.*

*Alfari Le-
ges.*

*Societati no-
va Provin-
cie assignan-
tur.*

*Regis Catho-
lici in Socie-
tatem affe-
ctus.*

*Societatis
temperan-
tia.*

*Societas ex
Assumptionis
urbe discedit*

TUR
Et redit.

**CAPUT
X**

*In Sancti Ja-
cobi Tuc-*

DIMISSIS Barbaris, Franciscus Alfarius, negotio suo intentus, servitium per-
sonale per Paraquariam abrogat: sed quia plerique Paraquariensium, Indorum
servientium, nihil planè tributi loco solvendo erant: ita rem temperavit, ut singu-
lis annis menstruum Indorum servitium, vice tributi, Hispanis concederet: reli-
quis, verò mensibus Indos ita liberos esse voluit, ut qui eorum operâ uti vellent,
mercede conducerent; legesque alias condidit æque Barbaris ac Hispanis utiles.
Quas ferè omnes Rex Catholicus (nisi quodd bimestre servitium pro menstruo Hi-
spanis esse concesserit) æternas esse iussit. Ne verò impostero Ethnici vexationis
metu à capessenda Fide absterrentur, Societati Paranam, Guaicuræorum regio-
nem, & Guairaniam eâ lege assignavit, ut Barbari, ab ea ad oppida reducti, in com-
mendam, ut vocant, privatis hominibus nullo modo traderentur; & Socii sumptibus
Regis alerentur. Atque ut tanta res perpetuam vim haberet, Regis Catholici lit-
teræ, proprio motu & affectu in nostrum Ordinem scriptæ, lectæ sunt, quibus
Societas ad Barbaros Christianæ Religionis conciliandos maximè probabatur, &
Regiâ pecuniâ ali jubebatur. Illud hic notâ dignum, quod cum Alfarius nostris
Sociis Indorum curam in novis oppidis gerentibus, gesturisque, eam pecuniæ sum-
mam annuatim ex arario dari juberet, quæ Indorum in Peruvia Parochis numerari
solet, intercesserit Didacus Torres, aïens, quartam hujus summæ partem homi-
nibus Religiosis moderatè, & non lautè, viventibus suffecturam. Quæ res quan-
tum valeat ad diminuendam tritam illam, de Societatis habendi cupidine, vulgi
opinionem, benevolus Lector dispiciet. Post Alfari discessum, in Assumptionis
urbe turbatum est, civium Primoribus ejus decretis agrè se accommodantibus,
odiumque in Societatem derivantibus: & res eò processit, ut Socii omnes cum
Rectore, injuriam plebis declinantes, ad suburbanam villam se substraxerint. Per
trimestre spatium tenuit vexatio, donec vir potens benè magnam Indorum sibi
commendatorum turbam Pratori sisteret, sanctè affirmans ad institas passurum se
potiùs adigi, quàm ut Indorum servitio personali abuteretur. Dicto adhibuit con-
stantiam: nam manumissos impostero ut filios aluit, eatenus eorum operâ utens,
quatenus leges Regiæ permitterent. Valuit factum ad molliendos plerorumque
civium animos, paulatim sese rationi inclinantium, eoque Societatem magis æsti-
mantium, quò utiliora suafisset. Quamquam nunquam defuere ab hac radice in-
sectantium surculi, tam Societati ob religiosam tolerantiam gloriosi, quàm vexato-
ribus ob inconsiderationem noxii.

DIDACUS Torres, ordinatis Barbaricarum expeditionum per Paraquariam
instituendarum rebus, ad Tucumania metropolim, ubi multorum mortalium

conatu